

Vooraf

ANDRÉ MOTTART & IVE VERDOODT: *De verbeelding van de kust. Van literatuuronderwijs naar cultuurstudie*

Het begrip 'geletterdheid' maakt vandaag de dag een radicale verandering door, wat impliceert dat het moedertaalonderwijs zich opnieuw moet positioneren binnen deze nieuwe opvattingen. In dit artikel introduceren André Mottart & Ive Verdoodt het bredere concept 'multiliteracies' als na te streven doel voor het literatuuronderwijs. Het is een vorm van geletterdheid die rekening houdt met de snelle verspreiding van nieuwe informatie- en communicatiemedia en de toenemende culturele en linguïstische diversiteit van onze samenleving. Vanuit dit perspectief bepleiten de auteurs een verschuiving van literatuuronderwijs naar cultuurstudie, waarbij geschreven teksten een plaats krijgen in een netwerk van andere 'tekstuele' genres. Deze theoretische inzichten worden vertaald in lessuggesties voor het secundair onderwijs rond het thema 'de kust en het kusttoerisme'. Uit vakoverschrijdend oogpunt kunnen deze lessen gezien worden als een bijdrage tot milieueducatie vanuit de populaire cultuur, kunst en literatuur.

KATRIEN DURNEZ & FRANSIEN VANDERMEERSCH: *Het avontuur van het eindwerk*

De *Geïntegreerde Proef (GIP)* is een verplicht werkstuk voor leerlingen van het zesde jaar tso of bso. Dit eindwerk wordt gestuurd vanuit de richtingsvakken, maar ook andere vakken worden zoveel mogelijk in het project geïntegreerd. In dit artikel formuleren Katrien Durnez & Fransien Vandermeersch suggesties voor de bijdrage van het vak Nederlands aan de GIP in de richting *Sociale en Technische Wetenschappen*. Daartoe presenteren ze een reeks gradeel opgebouwde oefeningen in communicatieve vaardigheden die leerlingen nodig hebben bij het opbouwen, uitwerken en presenteren van hun dossier. Dit alles rijkelijk gestoffeerd met concreet voorbeeldmateriaal. Maar ook het belang van de vakoverschrijdende samenwerking, de keuze van het onderwerp, het werken in groepen, de manier van evalueren, en de taakbelasting voor leraren en leerlingen worden door de auteurs uitvoerig toegelicht.

MIE STERCKX: *Hoe til je met 1 lucifer 15 andere lucifers op? De opvang van anderstalige nieuwkomers in de beginperiode*

Elk schooljaar opnieuw staan leerkrachten voor een op het eerste gezicht bijna onmogelijke opdracht: lesgeven aan anderstalige nieuwkomers met totaal verschillende achtergronden. In opdracht van het departement Onderwijs is het *Steunpunt NT2* van de KU Leuven al een aantal jaren bezig met het ontwikkelen van lesmateriaal voor deze specifieke doelgroep. Na een korte schets van het onthaalbeleid in Vlaanderen licht Mie Sterckx de taakgerichte aanpak waarop het lesmateriaal gebaseerd is, toe. Aan de hand van een concrete taak uit *Klaar? Af!* voor het secundair onderwijs zet ze de kenmerken waaraan taken voor absolute

beginners moeten voldoen, op een rij. Ten slotte geeft ze ook kort aan op welke manier alfabetisering in het materiaal aan bod komt, maar daarover weidt ze in het volgend nummer van *VONK* verder uit.

IDES CALLEBAUT: *De radio als bron van luisteroefeningen en van taalbeschouwing*

In het werkelijke leven is luisteren vrij ingewikkeld, terwijl veel luisteroefeningen op de basisschool te eenvoudig zijn. In deze bijdrage stelt Ides Callebaut een luisteroefening voor die zo dicht mogelijk bij het 'normale' luisteren ligt. Als bron gebruikt hij het radionieuws in zijn normale context, met reclamespots en muziek eromheen. Samen met de leerlingen luistert hij naar een live uitzending die dus niet voorbereid kan worden. Welke doelstellingen hiermee nagestreefd worden, hoe zo'n complexe luisteractiviteit aangepakt kan worden, welke vaardigheden, kennis en attitudes de leerkracht daarvoor nodig heeft, en hoe deze opdracht ervoor zorgt dat de leerlingen op een ideale manier geleerd hebben, zijn topics die achter-eenvolgens aan de orde komen. Niet alleen bruikbaar in het basisonderwijs overigens.

WERKHUIS

WOUTER BRANDT & RITA RYMENANS

INTERKL@S

JAN T'SAS

INGEBOEKT

- Voorwaar ten dertienden male: alwéér een dikke Van Dale! (OVER: *Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal*. Utrecht/Antwerpen, 1999.) [recensent: Wouter Brandt]
- Idioom in grote stijl. (OVER: *Van Dale Idioomwoordenboek*. Utrecht/Antwerpen-Amsterdam/Brussel, 1999.) [recensent: Wouter Brandt]
- D. Schram & C. Geljon (red.): *Grensverleggend literatuuronderwijs*. Zutphen, 1998. [recensent: Kristin Maes]

INGEBLIKT

RITA RYMENANS

Rita Rymenans
hoofdredacteur